

Krista Mikkonen vihr

Kirjallinen kysymys kaukojunaliikenneyhteyksien turvaamisesta Pohjois-Karjalassa

Eduskunnan puhemiehelle

Hallitus aikoo leikata VR:n ostoliikennettä 13,5 miljoonalla eurolla. Tämä merkitsee henkilöjunaliikenteen lakkauttamista useilta pysäkeiltä, vuorojen karsimista ja useiden yhteysvälien lopettamisesta. Pohjois-Karjalassa tämä tarkoittaisi sitä, että junaliikenne lakkaisi kokonaan sekä Joensuu—Lieksa—Nurmes- että Joensuu—Varkaus-rataosilla 27.3.2016 alkaen. Pohjois-Karjalan henkilöjunaliikenneasemien lukumäärä romahtaisi nykyisestä 14:stä vain kolmeen. Esitetyt leikkaukset lakkauttaisivat kaiken henkilöjunaliikenteen Pohjois-Karjalasta lukuun ottamatta Joensuusta Helsinkiin menevää yhteyttä.

Joensuu on maakuntakeskus ja merkittävä opiskelijakaupunki, jolle toimivat junaliikenneyhteydet eri suuntiin ovat erityisen tärkeitä. Saavutettavuus on keskeinen osa maakuntien elinvoimaisuutta. Liikenneyhteyksien väheneminen rapauttaa maakunnan yritystoiminnan mahdollisuuksia sekä yleistä kilpailukykyä heikentämällä edellytyksiä houkuttaa yritysinvestointeja, työvoimaa, opiskelijoita ja matkailijoita.

Joensuu—Varkaus—Pieksämäki-reitti on tärkeä maan poikittaisliikenteelle ja yhteyksille Joensuusta erityisesti Jyväskylän ja Tampereen suuntiin. Matkustajia on vuositasolla Joensuun ja Varkauden välillä 80 000 ja Varkauden ja Pieksämäen välillä 110 000. Valtaosa matkustajista siis jatkaa Varkaudesta Pieksämäen kautta eteenpäin. Maan poikittaiset bussiyhteydet ovat erittäin heikot ja vaativat useita vaihtoja.

Junaliikenteellä on erityisen suuri merkitys opiskelijoille, joita Joensuussa on yli 18 000. Joensuun maine ja vetovoima kasvavana koulutuskaupunkina vaatii hyvien liikenneyhteyksien säilyttämistä. Erityisesti yliopiston ja ammattikorkeakoulun opiskelijoille ja henkilökunnalle poikittainen junaliikenne on elintärkeä. Ilman rataosan Joensuu-Varkaus liikennettä junamatkat poikittaissuunnassa vaativat pitkiä kiertoteitä ja vievät merkittävästi enemmän aikaa ja rahaa.

Joensuu—Lieksa—Nurmes-yhteys on välttämätön Pielisen Karjalan saavutettavuudelle ja matkailuelinkeinolle, kun linja-autoliikennettä on jo voimakkaasti supistettu. VR:n laskelmien mukaan matkustajia on Joensuun ja Lieksan välillä vuosittain 45 000 ja Lieksan ja Nurmeksen välillä 20 000. Junassa ei ole lipuntarkastusta, joten käyttäjiä voi olla enemmänkin kuin myytyjen lippujen määrä osoittaa.

Kirjallinen kysymys KK 211/2015 vp

Henkilöjunaliikenne tulee nähdä myös potentiaalisen tavaraliikenteen, kuten kasvavien puuraaka-ainekuljetusten, mahdollistajana infrastruktuurin kunnossapidon kautta. Itä-Suomessa tulee myös huomioida rahdin ja henkilöliikenteen kasvumahdollisuudet sekä Niirala-Värtsilän kansainvälisen rajanylityspaikan logistinen merkitys Venäjän ja Suomen välillä. Ratainfrastrukturista saadaan paras yhteiskunnallinen ja ilmastopoliittinen kokonaishyöty silloin, kun raiteilla liikkuvat sekä ihmiset että tavarat.

Liikenneministeri Berner on ilmoittanut, että poistuvia junavuoroja pyritään korvaamaan markkinaehtoisella liikenteellä. Lakkautettaviksi esitetyille yhteyksille etsitään kaupallisia toimijoita, mutta mitään takuita tällaisten löytymisestä ei ole. Osto- ja velvoiteliikenteen muutokset tulevat voimaan maaliskuussa 2016, mutta on epätodennäköistä, että korvaavat toimijat pystyisivät aloittamaan liikennöinnin heti junaliikenteen loputtua. Jo pelkästään siihen tarvittavan kaluston toimitusaika on useita kuukausia. Siirtymäaika saattaa venyä jopa vuoden 2016 loppuun.

Edellä olevan perusteella ja eduskunnan työjärjestyksen 27 §:ään viitaten esitän asianomaisen ministerin vastattavaksi seuraavan kysymyksen:

Kuinka hallitus aikoo

varmistaa poikittaisen junaliikenteen säilymisen,

turvata toimivat joukkoliikenneyhteydet Pohjois-Karjalassa, jos lakkautettaville junareiteille ei saada korvaavia toimijoita markkinaehtoisesti,

varmistaa siirtymäajan sujuvat joukkoliikenneyhteydet ja

varmistaa ratainfrastruktuurin kunnossapidon tavaraliikenteen tarpeita silmällä pitäen niillä reiteillä, joilta matkustajaliikenne mahdollisesti loppuu?

Helsingissä 2.10.2015

Krista Mikkonen vihr